

TA2027 tekstiosa

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan tehtävä on huolehtia kaupungin elinikäisen oppimisen palveluiden, kulttuuri- ja kirjastopalveluiden, liikuntapalveluiden sekä nuoriso- ja yhteisöpalveluiden järjestämisestä. Toimiala valmistelee ja panee täytäntöön kaupunkikulttuurin hyvinvoinnin lautakunnan toimivaltaan kuuluvia asioita.

Keväällä 2026 laadittiin toimialan toimintaympäristöanalyysi suhteessa alkavaan strategiakauteen ja tulevaan toimintavuoteen 2027. Vantaan vahvuuksina tunnistettiin monikulttuurisuuden rikastama kaupunkikulttuuri, yhteisöllisyyden merkitys resilienssiä tuottavana voimavarana ulkoisissa uhkatilanteissa, uusien elämyskohteiden tarjoama potentiaali Vantaan kiinnostavuuden kehittämiseen sekä uuden kaupunkistrategian ja hyvän yhteistyön tarjoama innostus.

Haasteina nähtiin edelleen asukkaiden mielenterveyden ongelmat ja voimakas eriarvoistuminen sekä toimintaverkon korjaustarpeiden kasvu. Talouden tilanne uhkaa sekä valtiontalouden leikkausten kautta järjestökenttää että asukkaiden luottamusta omaan tulevaisuuteensa. Esiin nousi myös ruudun ääressä vietetty liiallinen aika, mikä haastaa monia asioita, kuten asukkaiden fyysistä liikkumista tai mielenterveyttä. Asunnotomuus on lisääntynyt voimakkaasti valtakunnallisesti ja myös Vantaalla.

Toimintaympäristön haasteisiin toimialalla vastataan panostamalla laadukkaisiin palveluihin, strategisen tason tapahtumatoiminnan kehittämiseen ja uusien elämyskohteiden valjastamiseen vetovoiman valteiksi. Kotoutumista edistetään kehittämällä kaikkien palveluiden saavutettavuutta. Harrastamisen edistämistä jatketaan määrätietoisesti. Uusi kaupunkistrategia ja siitä laadittu Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimeenpanosuunnitelma tarjoavat työlle erinomaisen pohjan.

Toimialan keskeiset tavoitteet

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan roolia tulevan kaupunkistrategian toimeenpanossa on kirkastettu toimialan omalla kaupunkistrategian toimeenpanosuunnitelmalla. Toimiala panostaa strategiakaudella Hyvän elämän Vantaan painopisteessä erityisesti yhteisöllisyyden edistämiseen sekä asukkaiden omaehtoisen tekemisen ja omien vahvuuksien löytämisen mahdollistamiseen. Vetovoimaisen Vantaan osalta panostetaan elämysten ja tapahtumien merkitykseen osana elinvoimaa ja asukkaisiin aktiivisina toimijoina: harrastajina, liikkujina ja oppijoina. Tasapainoisen kasvun Vantaata toimiala edistää kaikille saavutettavien palveluiden ja inspiroivien monimuotoisten oppimisympäristöjen avulla.

Kaupungin talouden tasapainottamisohjelman myötä toimialalle on asetettu talousarviokehyksessä 1,25 miljoonan euron lisäsopeuttamistavoite vuodelle 2027. Toimialan talousarvioesityksessä on huomioitu tavoitteen edellyttämät sopeutustoimet ja niiden eurovaikutukset tuloihin ja menoihin.

Kaupungin vuoden 2027 strategisissa vuositavoitteissa erityisesti kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialaa koskee tavoite tapahtumien roolin kirkastaminen strategisella tasolla ja elinvoiman edistämiseksi, johon vastataan uudenlaisen tapahtumatoimiston työllä. Samoin pyritään lisäämään kävijöitä kaupungin omissa elämyskohteissa. Koululaisten luku- ja kielitaitoa pyritään vahvistamaan erityisesti kirjaston kouluyhteistyön avulla. Kotoutumisen edistämiseksi vahvistetaan aikuisten perusopetusta laajentamalla sitä ja kehittämällä sitä entistä paremmin opiskelijoiden tarpeisiin vastaavaksi. Havukosken toimintakeskus Halosta kehitetään innostava nuorten toimintakeskus, joka on valtakunnallinen edelläkävijä nuorten vapaa-ajan kentällä.

Ensi vuonna toimialalla panostetaan strategisten vuositavoitteiden lisäksi erityisesti yhteisöllisyyden ja hyvien väestösuhteiden edistämiseen. Vantaasta rakennetaan harrastustoiminnan edelläkävijä, jossa jokaisella lapsella on mieleinen ja laadukas ohjattu harrastus. Vieraskielinen väestö halutaan voimakkaammin palvelujen käyttäjiksi, mikä tarkoittaa kaikkien palveluiden saavutettavuuden kehittämistä. Toimialalla on menossa tila-vausjärjestelmän uudistusprojekti, minkä myötä kaupungin tilojen vapaa-ajan käyttöä kehitetään myös laajemmin. Tavoitteena on saada kaikki kaupungin tilat käyttöön mahdollisimman laajasti.

Vuoden 2027 keskeisin valmistuva toimitila ja uusi palvelu on Elmon uimahalli. Rakentaminen on käynnissä Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo -hankkeen Oivallustentalon sekä Ojapuiston koulun liikuntahallin osalta. Tikurilan kulttuuri- ja kirjastotalon peruskorjaus käynnistyy alkuvuonna 2027. Myyrmäen uimahallin peruskorjaus- laajennuksesta laaditaan hankesuunnitelma.

Kaupunkitasoinen hyvinvointisuunnitelma valmistellaan päätöksentekoon syksyllä 2026. Ensi vuonna toimeenpannaan laajasti hyvinvointisuunnitelman tavoitteita eri toimialoilla ja palveluissa.

Järjestöyhteistyön ja avustusten osalta viestintää on parannettu muun muassa verkkosivujen sisältöä selkeyttämällä. Syksyn 2026 aikana kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi tuodaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja järjestöyhteistyötä määrittävät periaatteet ja painopisteet, joiden pohjalta työtä jatketaan valtuustokauden loppuun.

Kaupungin tapahtumallisuuden ja tapahtumatoiminnan kehittäminen keskitetään uuteen tapahtumatiimiin, jonka toiminta käynnistyy vuonna 2026. Tapahtumatiimin myötä kaupunki siirtyy aktiiviseksi tapahtumien mahdollistajaksi, parantaa tapahtumatoiminnan edellytyksiä ja tapahtuma-alan palveluita sekä vahvistaa kumppanuuksia aktiivisella verkostotyöllä.

Lautakunta

Toiminnan kuvaus

Toimialan palvelualueet ja yhteiset palvelut kuuluvat Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan alaisuuteen. Toimialalle on varattu määrärahat lautakunnan menoihin. Lautakunta kokoontuu kuukausittain joko perinteisesti Vantaan kaupungintalolla, tai vaihtelevissa sijainneissa eri puolilla kaupunkia.

Päätettävien asioiden lisäksi lautakunta tutustuu kokouksissaan, seminaareissaan ja matkoillaan kaupungin sisäiseen toimintaan ja eri sidosryhmien toimintaan.

Vuonna 2027 jatketaan uuden lautakunnan perehtymistä toimialan palveluihin ja toimitiloihin.

Yhteiset palvelut

Toiminnan kuvaus

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan yhteisiin palveluihin kuuluvat toimialan johto sekä yhteiset palvelut. Yhteiset palvelut -yksikkö koostuu asiantuntijoista, jotka vastaavat keskitetyistä talous- ja hallintopalveluista, suunnittelusta ja kehittämisestä sekä viestinnästä ja palvelumarkkinoinnista. Toimialan yhteisten palveluiden erityistehtäviä ovat järjestöyhteistyön ja avustusten valmistelun koordinointi, järjestötilojen toiminnallinen hallinnointi sekä vaikuttamistoimielinten toiminnan koordinointi.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan yhteisiin palveluihin sijoittuvat myös kaupunkitasoiset tehtävät hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, osallisuuden sekä tapahtumien kehittämisen ja koordinoinnin osalta. Toimialan yhteiset palvelut vastaavat Kuusijärven palvelukokonaisuuden hallinnoinnista.

Palveluyksikön keskeiset tavoitteet

Yksikkö tuottaa toimialalle kuuluvat tukipalvelut palvelualueille, kaupungin johdolle ja päätöksentekoon. Yhteiset palvelut kehittää yhteisiä prosesseja ja käytäntöjä toimialalla ja varmistaa yhteistyön ja yhteisten tavoitteiden toteutumisen.

Kaupunkitasoista hyvinvointisuunnitelmaa 2026–2030 toimeenpannaan eri toimialojen vuositavoitteilla. Yhteistyötä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa jatketaan toteuttamalla alueellista hyvinvointisuunnitelmaa ja hyte-neuvotteluissa. Ehkäisevässä päihdetyössä otetaan käyttöön koko valitut ikäryhmät kattavat päihdekasvatustunnit.

Kuusijärven luonto- ja virkistysalueen osalta vakiinnutetaan toiminta uudella kahvila- ja saunalipunmyyntipalveluiden sopimuskaudella. Tavoitteena on edelleen nostaa kävijämääriä verkkokaupan lipunmyynnin avulla.

Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo -hankkeessa jatketaan Oivallustentalon rakennustöitä ja Elämystentalon suunnittelua. Ensi vuonna valmistellaan Oivallustentalon palveluiden ja toiminnan organisoituminen. Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalohankkeessa palvelut muuttavat Tikkurilan kirjastotalolta väistöön tai korvaaviin tiloihin alkuvuodesta 2027. Ensi vuonna valmistellaan päätöksentekoon Myyrmäen uimahallin peruskorjauslaajennuksen hankesuunnitelma.

Toimialan tiedolla johtamisen kehittämistä jatketaan loppuvuonna 2026 valmisteltavan vision mukaisesti. Raportointia kehitetään kaikissa toimialan keskeisissä järjestelmähankkeissa, jotta järjestelmät tuottavat dataa johtamisen tueksi. Kävijätiedon yhtenäistämistä ja käytön kehittämistä jatketaan.

Syksyn 2026 aikana kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi tuodaan osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja järjestöyhteistyötä määrittävät periaatteet ja painopisteet, joiden pohjalta työtä jatketaan valtuustokauden loppuun. Tavoitteena on asukkaiden tyytyväisyys osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiinsa, osallisuuden kokemuksen sekä yhteisöllisyyden vahvistaminen ja yhteiskunnallisen aktiivisuuden lisääminen. Järjestöyhteistyössä keskitytään järjestöjen toimintamahdollisuuksien vahvistamiseen erityisesti tilojen yhteiskäytön kanssa. Henkilökunnan osaamista asukkaiden osallisuuden edistämisessä ja asukaskuulemisen järjestämisessä tuetaan mm. koulutuksin. Syksyllä 2026 aloitetaan toimialojen osallisuussuunnitelmien päivittäminen. Suunnitelmissa tarkennetaan osallisuuden, yhteisöllisyyden ja järjestöyhteistyön tavoitteita niin kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin kuin muidenkin toimialojen osalta.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kuusijärven palveluiden osalta käynnistyy ensimmäinen kokonainen toimintavuosi verkkokaupan kanssa, jolloin pystytään kehittämään ennakoivammin myyntiä ja markkinointia.

Myyrmäen kaupunkikulttuuritalo -hankkeessa edetään Oivallustentalon rakentamisvaiheeseen. Palvelumuotoilua tehdään osana hanketta ja oppeja käytetään myös Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon peruskorjaus- ja muutoshankkeessa.

Asukasosallisuutta ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan yhteisöbudjetoinnin avulla. Uusi toimintamalli korvaa aiemman osallistuvan budjetoinnin, ja sen erityisenä tavoitteena on segregaaion ehkäisy nimetyillä suuralueilla. Kullekin alueelle varataan budjetti, jonka puitteissa voidaan toteuttaa yhteisöllisiä tapahtumia, toimintaa eri kohderyhmille sekä alueen toimintaa tukevia hankintoja. Lisäksi kehitetään Erätauco-dialogien ja digitaalisten alustojen hyödyntämistä, koulutetaan kaupungin henkilökuntaa ja vahvistetaan vaikuttamistoimielinten edustavuutta.

Järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään ja siihen liittyvää viestintää parannetaan. Sähköisen avustusten hakujärjestelmän kehittäminen jatkuu. Toimialan järjestötilojen hallinnoinnin ja prosessin uudistamisella rakennetaan yhtenäinen, läpinäkyvä ja saavutettava toimintatapa järjestöjen tilatarpeiden tukemiseksi.

Tapahtumatiimi aloittaa työskentelyn kaupungin tapahtumallisuuden kehittämiseksi johtavan tapahtuma-asiantuntijan johdolla.

Kulttuuri- ja kirjastopalvelut

Toiminnan kuvaus

Vantaan Kulttuuri- ja kirjastopalvelut on taiteen, kulttuurin, historian ja lukutaidon asiantuntijaorganisaatio. Se vastaa kulttuuritoiminnoista, joilla edistetään paikallista ja alueellista elinvoimaa, kansainvälistä toimintaa, kulttuurista vuorovaikutusta sekä kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta sekä monipuolista käyttöä. Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden palvelualue ylläpitää ja kehittää vantaalaisten mahdollisuuksia henkiseen ja sisältörikkaaseen hyvinvointiin, sivistykseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen sekä asukkaiden omaehtoisen kulttuuritoimijuuden vahvistamiseen.

Vantaan monimuotoistuvan väestön kiivas kasvutahti edellyttää palveluiden lisäämistä. Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden resurssit eivät ole kasvaneet väestön kasvun kanssa samassa suhteessa, kuten ei myöskään henkilöstömäärä. Tästä syystä palveluita ei ole tasaisesti tarjolla kaikilla alueilla eikä kaikille käyttäjärhymille. Tämä johtaa asukkaiden väliseen epätasa-arvoon.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Vantaa on kasvupaineistaan ja vähäisistä julkisista resursseista huolimatta virkeä ja uudistusvoimainen kulttuurikaupunki, jolla on monipuolinen ja rikas historia sekä uniikkeja kulttuurikohteita. Kuvataiteen saralla taidemuseo Artsin ja sen laajan julkisen taiteen kokoelmien ohella muita merkittäviä arjen rikastuttajia ovat Laila Pullisen veistospuisto ja kotimuseo Hakunilan suuralueella ja Risto Vilhusen veistospuisto Sotungissa. Molemmat veistospuistot ovat ainutlaatuisia ja kiehtovia ja henkilöityvät niissä asuneisiin ja työskennelleisiin taiteilijoihin. Vantaan kaupunki haluaa kehittää molempien kohteiden toimintaa avustusten, tiiviin yhteistyön ja ulkopuolisen rahoituksen turvin.

Kaupunkilaisten kulttuurielämää monipuolistaa muiden toimijoiden ja festivaalien ohella kolme ammattimaisesti korkeatasoista esittävän taiteen tahoa - Vantaan Viihdeorkesteri, Tanssiteatteri Raatikko ja Vantaan teatteri - jotka nauttivat kaupungin merkittävien toiminta-avustusten lisäksi myös valtionosuusrahoitusta. Vantaan Viihdeorkesteri, jonka kotisali on Kulttuuritalo Martinuksessa, tunnetaan korkeasta taiteellisesta tasostaan ja yhteistyöstään tunnettujen kotimaisten solistien ja kapellimestarien, mutta myös ulkomaisten artistien kanssa.

Tikkurilassa, Silkkitehtaan tiloissa toimivat Raatikko ja Teatteri Vantaa tarjoavat teatterikokemuksia sekä aikuisille että nuorille ja lapsille. Molemmilla teattereilla on useiden vuosikymmenten mittainen historia, uskollinen yleisö ja ainutlaatuinen asema vantaalaisen kulttuurikentän rikastuttajina.

Yhteistyötä elinvoimapalvelujen (Business Vantaa) ja kaupunkiympäristön toimialan kanssa tiivistetään, jotta kulttuuri- ja kirjastopalvelujen tarjontaa edistetään tulevinä vuosina. Kulttuurikohteiden määrä ja aktiivinen taide- ja kulttuuritapahtumatoiminta lisää myös Vantaan veto- ja pitovoimaa uusien ja nykyisen asukkaiden kohdalla.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Tikkurilan kirjastotalon remontti käynnistyy alkuvuodesta 2027. Kirjastopalvelut siirtyvät väistötiloihin Tikkurilan keskustassa, kirjastoautot siirtyvät uusiin pysyviin tiloihin Koivukylään ja kokoelmapalvelut väistötiloihin Hiekkaharjuun. Väistön aikana Tikkurilan tulevan, uudistetun talon toimintojen suunnittelu jatkuu yhteistyössä lastenkulttuurin ja musiikkiopiston kanssa.

Jumbon kirjasto (avattu lokakuussa 2026) vahvistaa Vantaan kirjastoverkon kokonaisuutta. Jumbo tavoittaa uusia asiakkaita kirjastopalvelujen pariin ja vahvistaa Vantaan kaupungin näkyvyyttä.

Lukutaitotyö jatkuu aktiivisena yhteistyössä koulujen, varhaiskasvatuksen ja muiden kumppaneiden kanssa. Vuosina 2026–27 kirjasto keskittyy erityisesti alakouluikäisten lasten ja heidän perheidensä tavoittamiseen. Lisäksi valmistellaan laajassa yhteistyössä suuntaviivat Vantaan lukutaitotyölle.

Pääkaupunkiseudun Helmet-kirjastojen yhteistyö kehittyy edelleen kirjastojärjestelmän uudistamisen myötä. Uuden kirjastojärjestelmän käyttöönotolla tavoitellaan entistäkin parempaa asiakaskokemusta ja kirjastojen toiminnan tehostamista.

Taidemuseo Artsin julkisen taiteen hankkeet, kuten Ratikan, Oivallusten talon, Tikkurilan osaamiskampuksen sekä Tikkurilan kirjastopuiston taidehankkeiden teossuunnittelu etenee ja osa teoksista siirtyy toteutusvaiheeseen. Kesällä 2026 tehtyjen julkisen taiteen kokoelman inventointien pohjalta luodaan konservointisuunnitelma, jota toteutetaan ensimmäistä kertaa vuosien 2026–2027 aikana. Konservointisuunnitelman laatii Artsin elokuussa 2026 työnsä aloittanut julkisen taiteen konservaattori. Vuosien 2026–2027 aikana valmistuvat julkisen taiteen periaatteet ja julkisen taiteen prosessien kehitystyötä jatketaan.

Artsin näyttelytoiminnassa nostetaan vuonna 2027 esille teemoina demokratiaa ja Artsin profiiliin mukaisesti performanssia ja esityksellisyyttä. Demokratian teemoja käsittelevä Hauras pinta -näyttely avautuu marraskuussa 2026 ja jatkuu eduskuntavaalien yli toukokuun loppuun 2027. Artsin pitkän tähtäimen kehittämissuunnitelma julkistetaan alkuvuodesta 2027 ja saman vuoden aikana ryhdytään valmistelemaan Artsin kokoelmapoliittisen ohjelman päivytystä. Artsin profiilia tukeva Museoviraston rahoittama hanke kokoelmapolitiikkaa formatiivisena eleenä valmistuu alkuvuodesta 2027.

Kaupunginmuseon toiminta uudistui monella osa-alueella vuoden 2026 aikana. Håkansbölen kartanomuseo avattiin kesäkuussa 2026 peruskorjattuun kartanon päärakennukseen. Kartano ja sen miljöö toimivat ympärivuotisena museokohteena, joka palvelee niin kaupunkilaisten virkistyspaikkana kuin seudullisena matkailukohteena. Vuonna 2027 kartanomuseon toimintaa, tapahtumia, palveluita ja kumppanuuksia kehitetään vuoden 2026 kokemusten pohjalta. Tikkurilan toimipisteessä on esillä uusi pysyvä näyttely Vantaan muuttajat juhluvuoden valtuustopäätöksen mukaisesti. Näyttelyn avajaiset marraskuussa 2026. Vaihtuva näyttely Uskomusten Vantaa avautuu alkuvuodesta 2027. Kaupunginmuseon kokoelmat muuttivat syksyn 2026 aikana Hiekkaharjun koulun kellarikerroksesta Museoviraston kokoelma- ja konservointikeskukseen. Vuonna 2027 viimeistellään muutto ja kokoelmien järjestäminen uusissa kokoelmatiloissa. Museon kokoelmapolitiikka päivitetään vuoden 2027 aikana ja lisäksi toteutetaan kokoelmahallintajärjestelmän kilpailutus.

Vantaalla on kolme lastenkulttuurikeskusta: Toteemi Myyrmäessä, Pessi Tikkurilassa ja Pyykkitupa Hakunilassa. Niissä toteutetaan näyttelyitä, esityksiä, työpajoja, harrastustoimintaa ja tapahtumia. Niiden kautta varmistetaan myös lastenkulttuurin alueellista saavutettavuutta.

Vantaan kulttuurilapset -toimintaa kehitetään edelleen, jotta jokainen Vantaalle syntyvä lapsi vanhempineen pääsee maksuttomien kulttuuripalveluiden piiriin. Toiminnan keskeiset tavoitteet ovat perheiden hyvinvoinnin lisääminen sekä asukkaiden kulttuurisen yhdenvertaisuuden edistäminen. Toimintaan saadaan mukaan vuonna 2027 jo 5. ikäluokka ja se palvelee kaikkia vantaalaisia 0-4-vuotiaita perheineen.

Tempo-orkesteritoiminnan avulla kehitetään saavutettavaa musiikin harrastustoimintaa koulupäivän yhteydessä. Tempo-orkesterit tavoittavat lapsia ja perheitä, joille musiikin harrastaminen ei muuten olisi mahdollista. Orkesterien rinnalla toimivat myös muut Tempo-pedagogiikkaa hyödyntävät toimintamuodot, kuten Tempo-kuorot, Tempo-valinnaisaine ja hankerahoituksella toteutettavat Tempo-työpajat.

Kulttuuritapahtumia kehitetään suunnitelmallisesti yhdessä kaupunkilaisten, kaupungin toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Tiukasta taloustilanteesta huolimatta tavoitteena on tuottaa yhteisöllisiä, monikielisiä ja osallistavia tapahtumia kaikille kaupunkilaisille vähintään vuoden 2026 tasoisesti.

Kulttuuritalo Martinuksen, Lumosalin, Mosaiikkisalin ja Kino Myyrin ohjelmatoimintaa kehitetään siten, että ne huomioivat sekä lähiyhteisön tarpeet matalan kynnyksen tapahtumiin että kaupunkitasoiset tavoitteet tuoda Vantaalle korkeatasoisia kulttuurielämyksiä.

Martinuksen toiminta muuttui uuden tapahtumapuiston myötä ympärivuotiseksi. Tämä mahdollistaa maltillisen tulotavoitteen noston. Lumosalissa hyödynnetään talon uusittua tekniikkaa elokuvien ja valotaiteen esittämisessä ja pyritään tulotavoitteen nostoon ohjelmastrategiaa kehittämällä. Mosaiikkisalin tunnettuutta tapahtumatilana vahvistetaan.

Liikunta

Toiminnan kuvaus

Liikunnan palvelualue vastaa kaupungin liikuntapalveluiden kehittämisestä ja järjestämisestä, liikuntapaikkojen ylläpidosta ja kehittämisestä sekä liikuntajärjestöjen ja urheiluseurojen toiminnan tukemisesta. Palvelualueen perustehtäviin kuuluvat myös työikäisten ja senioreiden ryhmäliikunnan sekä Kortteliliigan ja Senioriliigan järjestäminen, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen liikunnan kehittäminen, koululaisten uimaopetus, kuntalaisten elintapaneuvontapalvelut sekä erilaiset hankekokonaisuudet.

Liikuntakäyttäytyminen ja terveystottumukset alkavat muotoutua jo varhaisella iällä ja fyysiseen aktiivisuuteen sekä palveluiden käyttöön vaikuttavat tekijät vaihtelevat eri-ikäisillä. Tämän vuoksi liikuntapalveluiden kehittämisessä pyritään hyödyntämään enenevissä määrin ennaltaehkäisyä, elinkaariajattelua sekä fyysisesti passiivisten aktiivista palveluohjausta.

Liikuntaseurojen toimintaa tuetaan jakamalla avustuksia ja osoittamalla liikuntapaikkoja seurojen käyttöön. Liikunnan palvelualueen tilavarausyksikkö hallinnoi palvelualueen tilojen ohella päiväkotien, koulujen ja opilaitosten tilojen vapaa-ajan käyttöä ja hoitaa toimialan keskitettyjä tilavarauspalveluita. Liikunnan palvelualue toimii myös aktiivisena yhteistyökumppanina liikunta- ja urheilutapahtumien järjestäjätahojen kanssa.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Palvelualueen tavoitteena on luoda edellytyksiä fyysisesti aktiiviseen elämäntapaan tarjoamalla liikunnan harrastamisen mahdollisuuksia elämänkaaren kaikissa vaiheissa. Työtä tehdään Liikkumisohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden kautta. Työikäisten ja senioreiden ryhmäliikunnan painopisteenä on palvelutarjonnan lisääminen ikääntyneen väestönosan kasvaessa. Keskeisenä painopisteenä on myös ennaltaehkäisevien elintapaneuvontapalveluiden lisääminen yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Lasten ja nuorten osalta aikaisempina vuosina käynnistettyä yhteistyötä esimerkiksi kasvatuksen ja oppimisen toimialan sekä hyvinvointialueen kanssa jatketaan ja tiivistetään edelleen.

Vahvistamme koko elämänkaaren vaiheet kattavaa palvelukokonaisuutta hyödyntäen osittain hankerahotusta kehitystyössä sekä jalkauttaen toimiviksi osoittautuvia toimintamalleja. Kasvatuksen ja opetuksen kanssa yhteistyössä toteutettuja liikkuvan päiväkodin, koulun ja opiskelun kokonaisuuksia jatkokehitetään. Kehittämishankkeiden ja harrasteliikunnan kohdeavustuksen kautta pyritään synnyttämään uusia matalan kynnyksen harraste- ja perheliikuntamahdollisuuksia. Kaupunki tunnistaa vahvemmin matalankynnyksen harrastustoiminnan erilaiset tarpeet ja kohderyhmät sekä mahdollistaa myös kilpatason ulkopuolisen eli niin sanotun ”höntsä-harrastamisen” tarpeet lapsilla, nuorilla, aikuisilla ja perheillä. Matalan kynnyksen harrastusliikunnan järjestämistä tuetaan tilahuojennoksin ja kohdeavustuksin. Avustusten hakuprosessia sujuvoitetaan uudistamalla palvelualueen avustusperiaatteita.

Liikunnan palveluverkon kehittämisen lähtökohtana on luoda liikunnallista elämäntapaa edistävä arkiympäristö erityisesti liikunnan lähipalveluita ja alueellisia palveluita tuottamalla. Kehittämistä ohjaa liikuntapaikkasuunnitelma, joka on hyväksytty vuosille 2026–2035. Tulevien vuosien liikuntarakentamisen kehittämiskohdeet painottuvat lähiliikuntapuistojen ja -paikkojen rakentamishankkeisiin, koulujen ja päiväkotien pihojen liikuntamahdollisuuksien kehittämiseen, nykyisten liikuntapaikkojen peruskorjauksiin, Tikkurilan urheilupuiston kehittämiseen sekä Elmon ja Kivistön urheilupuistojen suunnitteluun. Liikuntakiinteistöt alkavat olla elinkaareltaan peruskorjauksen tarpeessa ja tämä tuo paineita tulevien vuosien investointitarpeeseen.

Tavoitteena on, että jokaiselta asuinalueelta löytyy monipuolinen ulkoliikuntapaikka, jossa viihtyvät sekä lapset että aikuiset. Leppäkorven liikuntahalli valmistuu vuodenvaihteessa 2026–2027. Elmon uimahalli valmistuu kesän 2027 kynnyksellä. Ojahaan liikuntahallin rakentaminen käynnistyy. Myyrmäen uimahallin peruskorjaus- ja laajennushankkeessa tehdään toteutussuunnittelua. Liikuntaolosuhteiden edistämiseksi selvitetään lisäksi kumppanuushankkeiden toteuttamismahdollisuuksia. Yksityisen Elmon jäähalli avautuu vuoden 2027 aikana.

Liikunnan palvelualue on vuosittain mukana toteuttamassa ja mahdollistamassa olosuhteita luomalla erilaisia liikunta-, kulttuuri- ja muita yleisötapahtumia Vantaalla. Tavoitteena on lisätä kiinnostusta ja myönteisyyttä liikuntaa, vapaa-ajan palveluita ja kaupunkia kohtaan.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupungin kiivas kasvutahti edellyttää palveluiden saavutettavuuden parantamista. Liikuntapalveluiden resurssit eivät ole kasvaneet samassa suhteessa kuin kaupungin asukasmäärä ja tarpeet. Tästä syntynyt jatkuva tehostamisen tarve aiheuttaa kuormittumista ja palveluiden saatavuuden heikkenemistä.

Liikuntapaikkojen palveluverkko laajenee, uusia lähiliikuntapaikkoja rakennetaan ja vanhoja kohteita perusparannetaan. Nykyinen henkilöstöresurssi ei riitä kattamaan hoidettavan kokonaisuuden kunnossapito- ja palvelutarvetta. Vantaalla on kasvava tarve uusille liikuntaolosuhteille ja nämä joudutaan toteuttamaan pääasiassa yksityisinä. Liikuntapalvelut tukee uusien yksityisten liikuntaolosuhteiden syntymistä neuvonnan keinoin. Uudet yksityiset liikuntatilat lisäävät painetta seuroille jaettavan tilojen vuokratuen määrärahan

korottamiselle. Erityisryhmien liikuntamahdollisuuksia parannetaan toteuttamalla soveltavan liikunnan kehittämissuunnitelmassa määritellyjä toimenpiteitä.

Liikkuva opiskelu -toiminnassa keskitytään erityisesti ennaltaehkäisevän elintapaneuvonnan – hyvinvointivalmennuksen – toteuttamiseen ja jatkokehittämiseen. Liikkuva koulu -toiminnassa kehitetään peruskoulun Move!-mittauksien prosessia hyödynnettäväksi yläkoulun liikuntaneuvonnan toteuttamisessa. Tavoitteena on myös välituntiliikunnan kehittäminen sekä harrastustoiminnan ja liikunnan harrastuspolkujen luominen.

Varhaiskasvatuksen opetusryhmille tarjottavaa motoristen perustaitojen kehittymiseen liittyvää Taitis-toimintaa pyritään vakiinnuttamaan ja mahdollisuuksien mukaan laajentamaan.

Elintapaneuvonnan palvelukokonaisuuden osalta käyttöön otetaan soveltuvin osin liikuntaneuvonnan mallit perheille, erityisryhmille (toimintarajoitteiset henkilöt), ikääntyneille sekä tehostetaan kutsuntojen kautta kutsuntaikäisten ohjautumista liikuntaneuvonnan palveluihin.

Lasten uimataidon ja vesipätevyyden kehittämistoimenpiteitä jatketaan parantamalla uinninopetuksen järjestämistä esiopetuksessa ja peruskoulussa sekä tiivistämällä yhteistyötä paikallisten seurojen kanssa lasten vapaa-ajalla tapahtuvan uimataidon oppimisen edellytysten parantamiseksi.

Liikunnan palvelualueen tiedolla johtamista kehitetään ja sähköisen asiointin mahdollisuuksia parannetaan digisuunnitelman mukaisesti. Kaupungin tilavarauspalvelua kehitetään yhteistyössä eri palvelualueiden kanssa ja tilavarausrjestelmä kilpailutetaan.

Liikunnan palvelualue vastaa kaupungin liikkumishjelmassa määritettyjen kaupunkitasoisten toimenpiteiden tavoitteiden toimeenpanon koordinoinnista yhteistyössä kaupungin muiden palvelualueiden kanssa.

Nuoriso- ja yhteisöpalvelut

Toiminnan kuvaus

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden tehtävänä on eri keinoin lisätä vantaalaisten hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä, edistää asukkaiden osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä tukea erityisesti nuorten kasvua ja kehitystä. Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden keskeisin työväline on kuntalaisten kohtaamistyö, jota tehdään mm. nuoriso- ja asukastiloilla, oppilaitoksissa ja kouluissa, kaduilla ja ostoskeskuksissa jalkautuen sekä esimerkiksi nuorten työpajoilla ja etsivän nuorisotyön palveluissa. Palvelualue tukee myös eri tavoin vantaalaisia yhteisöjä ja järjestöjä, koordinoi kaupunkitasoisesti vapaaehtoistoimintaa, valmistelee järjestöjen taloudellisia avustuksia sekä kehittää järjestöjen välistä yhteistyötä. Yhteinen pöytä ylläpitää hävikkiterminaalia ja yhteisöllistä ruoka-aputoimintaa laajassa verkostossaan. Lisäksi palvelualue järjestää lakisääteistä rikos- ja riita-asioiden sovittelua.

Nuoriso- ja yhteistyötä tehdään tiiviissä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Toiminta lähtee aina asukkaiden tarpeista ja toiveista käsin ja on pääosin kaikille avointa ja maksutonta. Nuoriso- ja yhteisöpalveluissa on myös kehitetty yksilöllisemmin kohdennettumpaa toimintaa vastaamaan nykyisiin yhteiskunnallisen tilanteen synnyttämiin palvelutarpeisiin. Mm. erityisnuorisotyöllä ja yksilövalmennuksella tavoitellaan erityisesti niitä nuoria, joilla on tarve yksilöllisemmälle ammatilliselle tuelle. Kohdennetussa katutyössä kohderyhmänä taas ovat rikoksilla oireilevat nuoret.

Palvelualueen toimintaympäristöön heijastuu vahvasti yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset. Erityisesti työllisyyden ja talouden heikkeneminen näkyy eri ikäisten ihmisten ja perheiden arjessa. Nuorisotiloilla ja asukastiloilla on edelleen paljon kävijöitä ja asukkaiden palvelutarpeiden ennustetaan edelleen kasvavan. Perheiden heikentynyt taloudellinen tilanne näkyy nuorisotyössä mm. nuorten nälkänä ja harrastusten puutteena. Nuorten maksuttomien harrastusten kysyntä on kasvanut. Myös nuorten aikuisten palveluissa palvelutarve on selkeästi kasvanut ja erityisesti työllistymistä tukeviin palveluihin on ajoittain syntynyt jonoja. Työpajoilla ja yksilövalmennuksessa nuorten jatkopolkujen löytäminen on myös vaikeutunut ja nuorten työttömyysjaksot ovat pitkittyneet.

Edelleen Vantaalla huolestuttaa erityisesti työn ja koulutuksen ulkopuolelle jäävien nuorten huomattavan suuri määrä. Työttömyyden lisäksi mielenterveysongelmat ja päihteiden käytöstä aiheutuvat sosiaaliset ongelmat ovat lisääntyneet ja asukkaiden kokemus palveluihin pääsystä on heikentynyt. Järjestöavustusten

heikentyminen on näkynyt järjestöjen arjen toiminnassa ja moni kolmannen sektorin toimija on kertonut toimintamahdollisuuksiensa heikkenemisestä. Järjestöavustustentarve on kasvanut ja kaupungin rooli järjestöjen tukemisessa tulee olemaan tulevina vuosina aiempaa merkittävämpi.

Kaupungin asuinalueiden aluedataan on kuluvin vuoden aikana paneuduttu palvelualueella aiempaa tarkemmin ja asuinalueiden eroavaisuudet näkyvät selkeästi alueiden asukkaiden tilannetta kuvaavissa tiedoissa. Hyvinvointierot ovat kasvaneet ja alueiden eriytymiskehityksestä aiheutuneet seuraukset ovat näkyvissä myös nuoriso- ja yhteisöpalveluiden eri kohderyhmissä. Joillakin alueilla asukastilojen ja nuorisotilojen kävijäkunnassa näkyy enemmän erityisen haastavassa elämäntilanteessa olevia asukkaita. Ihmisten heikko tilanne näkyy mm. kasvaneena nälkänä ja ruoka-avun verkostossa kasvavina kävijämäärinä. Aluejohtoryhmissä on käsitelty monitoimijaisessa verkostossa eri asuinalueiden keskeisimpiä kehittämistavoitteita ja suunniteltu niihin yhdessä toimenpiteitä. Aluejohtoryhmyöskentely on mahdollistanut alueiden tilanteiden kokonaisvaltaisemman tarkastelun ja tiivistänyt yhteistyötä alueen eri toimijoiden kesken. Nuoriso- ja yhteisöpalveluissa aluemalliin ja aluejohtoryhmiin on sitouduttu vahvasti, ja palvelualueen omaa johtamisrakennetta on päivitetty aluemallin tiedonkulun varmistamiseksi.

Kuluvin vuoden aikana on tehty myös muutoksia palvelualueen toimipisteisiin ja lakkautettu mm. Katrinebergin kartanossa toiminut asukastila. Tikkurilan asukastila on siirretty toimimaan Liidon monitoimitaloon 1.kerrokseen samoihin tiloihin nuorisopalveluiden toimintojen kanssa. Etsivä nuorisotyö ja katutyön yksikkö ovat joutuneet muuttamaan uusiin tiloihin sisäilmaongelmien vuoksi. Myös kolme nuorisotilaa on siirtynyt uusiin toimitiloihin, joten tilamuutokset ovat olleet palvelualueella keskeisessä roolissa kuluvin vuoden aikana. Tilamuutokset ovat aiheuttaneet myös järjestöille haasteita löytää toiminnalleen korvaavia tiloja. Uhka- ja väkivaltatilanteet sekä erilaiset järjestyshäiriöt julkisissa tiloissa ovat edelleen olleet yleisiä ja vaikuttaneet myös työntekijöiden työhyvinvointiin. Palvelualueella työntekijöiden sairaspöissaolat ovat myös lisääntyneet.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden tavoitteita on vuodelle 2027 suunnattu ja tarkennettu vahvemmin kaupungin uuden strategian mukaisiksi. Aiemmin valmistunut palvelualueen oma visio tähtää kaupungin yhteisöllisen hyvinvoinnin vahvistamiseen, joten kaupungin uuteen strategiaan on ollut nuoriso- ja yhteisöpalveluissa helppo sitoutua. Keskeisiä teemoja nuoriso- ja yhteisöpalveluissa ovat edelleen yhteisöllisyys, yhdenvertaisuus, palveluiden parempi saavutettavuus sekä työllistymisen tukeminen. Hyvän elämän Vantaa –strategiatavoitteen toteutumiseksi yhteisöllisyyttä vahvistetaan olemalla aktiivisesti mukana asuinalueiden tapahtumissa ja tukemalla kuntalaisia eri tavoin tapahtumien ja omaehtoisen toiminnan järjestämisessä. Nuoriso- ja yhteisöpalveluissa vahvistetaan edelleen yhteisöllisen työn osaamista ja hankeavustuksilla kehitetään mm. uusia yhteistyön toimintamalleja. Kohtaamispaikka –avustuksen kriteereitä on tarpeen vuonna 2027 päivittää, jotta avustuksella voidaan tehokkaammin lisätä alueen asukkaiden yhteisöllisyyttä. Lisäksi järjestöjä halutaan palvella entistä paremmin omaehtoisen toiminnan tukemiseksi mm. neuvomalla kuntalaisia aktiivisesti tilojen ja avustusten hyödyntämisessä. Erityisesti ikäihmisiä halutaan tukea vahvemmin toiminnan järjestämisessä. Lasten ja nuorten harrastamista tuetaan lisäämällä matalan kynnyksen harrastuksia.

Vetovoimainen Vantaa –tavoitteen saavuttamiseksi jatketaan houkuttelevien yhteisöllisten monitoimitilojen kehittämistä eri alueilla. Palvelualue on myös vahvasti mukana kehittämässä uudenlaista järjestötilatukea ja uuden tukimuodon käyttöönottoa. Palvelualueen hallinnassa olevien tilojen monipuolista käyttöä helpotetaan ja tilojen yhteiskäyttöä tehostetaan. Lisäksi palvelualueella valmistaudutaan Oivallustentalon käyttöönottoon olemalla mukana monitoimitilan toimintakäytäntöjen suunnittelussa.

Kestävän kasvun Vantaaseen liittyvät tavoitteet ovat nuoriso- ja yhteisöpalveluiden toiminnassa keskeisiä. Palvelualueella jatketaan vuonna 2027 kaupunkitasoisen aluemallin toteuttamista ja erityisenä tavoitteena on hyödyntää aluemallin kautta syntyvää dataa paremmin palveluiden tiedolla johtamisessa. Aluejohtoryhmien myötä syntyvä monialainen ja monitoimijainen yhteistyö on keskeistä alueellisen eriytymisen pysäyttämiseksi. Kotoutumista edistetään vahvistamalla nuorisotyön ja asukastilojen roolia kotoutumisen palveluprosesseissa ja tuottamalla tietoa palveluista aiempaa saavutettavammin. Lisäksi palvelualue osallistuu hyvien väestösuhteiden edistämiseen väestösuhdekyselystä nousseiden kehittämistarpeiden mukaisesti. Työllistymisen tukemiseksi toteutetaan kestävän työllistämisen mallia erityisesti asukastiloilla sekä Yhteisen pöydän terminaalilla. Nuorten aikuisten palveluissa tavoitteena on lisätä nuorten valmennuspaikkoja sekä työpajoilla että yksilövalmennuksessa. Lisäksi palvelualue osallistuu työelämä- ja yrittäjäkasvatukseen toteuttamiseen osana nuorisotyötä.

Palvelualueen sisäisen johtamismallin kehittämisessä keskeistä on horisontaalinen johtaminen ja palveluyksiköiden välinen työskentely, jotta muutosohjelmista johdetut tavoitteet saadaan vietyä kaikilla tasoilla maaliin. Systeemisen johtajuuden tueksi palvelualueen laajan johtoryhmän roolia edelleen vahvistetaan ja erityisesti kiinnitetään huomiota työkykyjohtamisen osaamiseen. Näillä keinoin tuemme myös kaupungin strategisia menestystekijöitä. Talouden tasapainottaminen edellyttää palvelualueen henkilöstöresurssien uudelleen kohdentamista ja henkilöstömitoituksen tarkastelua kaikissa yksiköissä. Palvelualueen tilaverkostoa on myös syytä yhä tarkastella pidemmällä aikavälillä ja pyrkiä löytämään tehokkaampia tilaratkaisuja.

Alueellisessa nuorisotyössä yksikkörakenteita kehitetään niin, että työntekijäresurssien käyttöä eri nuorisotiloissa voidaan tehostaa. Tavoitteena on myös organisoida kohdennettu nuorisotyö uudelleen työmuodon tehostamiseksi. Pakkalan alueelle kehitetään kesäksi 2027 koko perheille kohdentuvaa toimintaa yhdessä palvelualueen muiden yksiköiden kanssa. NEET –toimenpidesuunnitelmaa edistetään edelleen eri toimijoiden välisenä yhteistyönä, ja työn ja koulutuksen ulkopuolella olevin nuorten palvelupolkuja tehostetaan. Yhteisöpalveluissa tarkastellaan vuoden 2027 aikana asukastilaverkostoa erityisesti henkilöstöresurssien riittävyyden näkökulmasta. Martinlaakson yhteisötilan vakiinnuttaminen on myös ratkaistava vuoden 2027 aikana. Sovittelutoimisto siirtyy vuoden 2027 alusta oikeusministeriön hallinnonalalle Oikeuspalveluvirastoon, mikä aiheuttanee joitakin muutoksia toiminnan organisoinnille.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Palvelualueella ei ole tiedossa merkittäviä toimintaan vaikuttavia muutoksia vuoden 2027 aikana. Keskeisimmät muutokset tulevat liittymään lähinnä talouden tasapainottamiseen ja sen edellyttämiin muutoksiin organisaatiossa tai palveluiden järjestämisessä. Uusia palveluavauksia ja toimintoja käynnistellään vain mahdollisten hankerahoitusten turvin. Erityisesti Hakunilan alueella olisi toiveena käynnistää uusi nuorten työllistymiseen tähtäävä ESR –projekti, mikäli rahoitus saadaan varmistumaan. Myyrmäessä nuoriso- ja yhteisöpalvelut osallistuvat yhdessä Helsingin Diakonissalaitoksen kanssa Claim Back the streets –kokonaisuuden toteuttamiseen. Havukoskella syksyllä 2026 käynnistyvän nuorten toimintakeskuksen kanssa aloitetaan yhteistyötä ja erityisesti tavoitteena on saada Havukoskelle uudenlaista asukasvirtaa muista kaupunginosista. Nuorisoalan osaamiskeskus jatkaa toimintaansa vielä maaliskuulle 2027.

Nuorten työpajatoiminnan kehittämisessä keskeisenä tavoitteena on vuoden 2026 - 2027 hankekaudella edelleen erityisesti vieraskielisten nuorten tavoittaminen ja työllistymisen tukeminen. Nuorten työpajatoiminnassa valmistaudutaan mahdolliseen lakimuutokseen liittyen kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuuseen. Työpajoilla on valmius tuottaa uudenlaista kuntouttavaa palvelua, mikäli lakimuutokset antavat tähän mahdollisuuden. Koulunuorisotyössä kehitetään yhdenvertaisuutta tukevia toimintamalleja LVV:n rahoituksella jo syksyllä 2026 alkaneessa hankkeessa. Oppilaitosnuorisotyössä jatkuu edelleen opiskelijoiden vapaa-ajantoiminnan tukeminen ja siihen liittyvän vertaistoiminnan kehittäminen. Vuonna 2025 käynnistynyt Asunto kaikille –hanke yhdessä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa jatkaa työtä pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi vielä vuoden 2027 aikana. Hankkeessa käynnistetty asunnottomuuden vähentämiseksi koottu strategisen tason verkosto aloittelee toimintaansa vuoden 2027 aikana. Asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi jatketaan myös asumisneuvontatyötä Varken rahoituksella. Asumisneuvonnan vakiinnuttaminen tulee ratkaistavaksi vuoden 2027 aikana.

Kehittämishankkeet vuonna 2027:

- Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen (LVV)
- Ala-asteella tapahtuvan koulunuorisotyön kehittämishanke (LVV)
- Oppilaitosnuorisotyön vertaistoimintahanke (LVV)
- Etsivä nuorisotyö Vantaalla (LVV)
- Wau mikä mahis! (LVV)
- Asumisneuvonta (Varke)
- Pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseen liittyvä Asunto kaikille -hanke yhteistyössä HVA:n kanssa (YM)
- Ruoka-avun valtionavustushanke (THL)
- Yhdenvertaisuuden nuorisoalan osaamiskeskus (OKM)

Elinikäinen oppiminen

Toiminnan kuvaus

Elinikäisen oppimisen palvelualue vastaa Vantaalla vapaan sivistystyön, aikuisten perusopetuksen, maahanmuuttajakoulutuksen, taiteen perusopetuksen sekä harrastusten Suomen mallin toiminnan järjestämisestä ja kehittämisestä. Palvelukokonaisuus tukee lasten ja nuorten tavoitteellista taide- ja kulttuurikasvatusta sekä tarjoaa perusopetuksen oppilaille maksuttomia harrastusmahdollisuuksia koulupäivän jälkeen.

Lisäksi palvelualue vastaa taiteen perusopetuksen avustusvalmistelusta sekä Lasten ja nuorten juhlarahaston kautta jaettavasta harrastustuesta. Harrastustuen tavoitteena on turvata yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua harrastustoimintaan sekä edistää lasten ja nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja kotoutumista. Tuen avulla ehkäistään eriytymistä ja mahdollistetaan pitkäjänteinen harrastaminen myös silloin, kun perheen taloudellinen tilanne voisi muutoin rajoittaa osallistumista.

Vantaan aikuisopisto on yksi Suomen suurimmista kansalaisopistoista. Se järjestää vuosittain noin 2 400 kurssia lähes 40 toimipisteessä eri puolilla Vantaata noin 47 000 osallistujalle. Kurssitarjontaa tukee kaupunkilaisten osaamista, hyvinvointia ja elinikäistä oppimista. Aikuisopisto tarjoaa mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen, yhteisöllisyyteen ja laadukkaisiin kohtaamisiin. Opistossa työskentelee noin 40 vakituista työntekijää ja 400 tuntiopettajaa vuosittain. Kurssitarjontaa kehitetään asiakaspalautteen perusteella, ja sähköisiä palveluita parannetaan jatkuvasti. Vapaan sivistystyön opetuksessa jatketaan opintopistekurssien kehittämistä. Näiden kurssien kautta hankittu osaaminen voidaan kirjata valtakunnalliseen KOSKI-tietovarantoon, jolloin opiskelija voi hyödyntää suorituksia myös tutkintoon johtavassa koulutuksessa. Tämä sujuvoittaa ja joustavoittaa yksilöllisiä opintopolkuja.

Maahanmuuttajakoulutus ja aikuisten perusopetus edistävät kotoutumista ja koulutuksellista tasa-arvoa. Aikuisopiston suomi toisena kielenä -kursseille osallistuu vuosittain yli 7 000 henkilöä, ja opetusta tarjotaan eri tasoilla, myös etänä. Opisto järjestää myös yleisten kielitutkintojen mukaisia kielikokeita ja kehittää toimintaa Opetushallituksen ja Opetus- ja kulttuuriministeriön tukemien hankkeiden avulla.

Aikuisten perusopetus tarjoaa noin 300 opiskelijalle mahdollisuuden suorittaa peruskoulu ja jatkaa toiselle asteelle. Koulutuksen tarve kasvaa Vantaalla. 1.8.2025 alkaen koko kaupungin aikuisten perusopetus keskitettiin Aikuisopistolle, mikä tukee palveluiden yhtenäisyyttä. Toimintaa kehitetään yhteistyössä eri toimialojen ja sidosryhmien kanssa, mm. aloittamalla aikuisten perusopetus Vantaan vankilassa.

Taiteen perusopetus tarjoaa tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta Opetushallituksen opetussuunnitelmien perusteiden mukaisesti. Opetus antaa valmiuksia itseilmaisuun sekä taiteen alan jatko-opintoihin hakeutumiseen.

Vantaan musiikkiopisto antaa musiikin laajan ja yleisen oppimäärän mukaista opetusta pääasiassa lapsille ja nuorille. Vuosittain opetuksessa on noin 2 000 oppilasta, ja opetustunteja kertyy yli 50 000. Opisto järjestää vuositasolla noin 300 konserttia ja tapahtumaa, jotka tavoittavat lähes 16 000 kävijää. Soiton- ja laulunopiskelijoita on noin 1 200 ja varhaisiän musiikkikasvatuksessa noin 700 lasta. Avoimella osastolla järjestetään maksupalveluperusteista opetusta noin 1 600 tuntia vuodessa. Opisto toimii 15 toimipisteessä. Opetusta annetaan myös ruotsin kielellä.

Vantaan kuvataidekoulu tarjoaa laajan oppimäärän mukaista kuvataiteen opetusta viidessä toimipisteessä eri puolilla kaupunkia. Oppilaita on noin 850 ja opetustunteja noin 6 600 vuodessa. Lisäksi järjestetään noin 40 viikonloppukurssia, joihin voivat osallistua myös perheet. Kuvataidekoulu on oppilasmäärältään Suomen toiseksi suurin ja tarjoaa matalan kynnyksen osallistumismahdollisuuksia.

Oppilaaksi taiteen perusopetukseen pääsee matalalla kynnyksellä ja tavoitteena on tarjota oppilaspaikka kaikille hakemuksen lähettäneille. Myös vapaaoppilaspaikkoja on mahdollista hakea.

Harrastusten Vantaa koordinoi ja kehittää lasten ja nuorten harrastamisen kokonaisuutta Vantaalla. Kokonaisuus sisältää koulupäivän yhteydessä toteutettavan maksuttoman harrastustoiminnan, harrastamisen jatkuvuutta tukevat palvelut sekä yhteistyön kaupungin, järjestöjen, seurojen, oppilaitosten, kulttuuritoimijoiden ja muiden harrastustoimintaa järjestävien tahojen kanssa. Toimintaan osallistuu vuosittain lähes 7000 lasta

ja nuorta noin 300 harrastusryhmässä. Harrastusten Vantaa toimii osana valtakunnallista Harrastamisen Suomen mallia sekä kaupungin laajempaa harrastamisen ekosysteemiä.

Palvelualueen keskeiset tavoitteet

Elinikäisen oppimisen palvelualueen vuoden 2027 keskeisiä tavoitteita ovat kotoutumista ja osaamisen vahvistamista tukevien koulutuspolkujen kehittäminen, taiteen perusopetuksen uudistukseen valmistautuminen ja sen toimeenpanon käynnistäminen, harrastamisen saavutettavuuden ja jatkuvuuden vahvistaminen sekä palvelualueen tiedolla johtamisen kehittäminen. Tavoitteet toteuttavat kaupungin strategisia muutosohjelmia vahvistamalla hyvinvointia, osallisuutta, kotoutumista ja elinikäistä oppimista sekä ehkäisemällä eriytymistä.

Palvelualueen tehtävä on tukea vantaalaisten oppimista, osallisuutta, hyvinvointia ja kotoutumista eri elämänvaiheissa.

Uusi kotoutumislaki lisää kuntien vastuuta kotoutumista tukevien koulutusten järjestämisessä. Vantaan aikuisopisto kehittää suomi toisena kielenä -opetusta, yhteiskuntaorientaatiokoulutuksia sekä muita joustavia opintopolkuja yhteistyössä työllisyys- ja kotoutumispalveluiden kanssa. Aikuisten perusopetuksen tarve kasvaa, ja koulutusta kehitetään edelleen yhteistyössä kaupungin toimialojen ja muiden sidosryhmien kanssa. Tavoitteena on vahvistaa maahanmuuttajien koulutus- ja työllistymispolkuja sekä edistää osallisuutta ja yhteiskuntaan kiinnittymistä.

Taiteen perusopetuksen lainsäädäntö uudistuu vuonna 2027. Vantaa päivittää taiteen perusopetuksen ja taidekasvatuksen avustus- ja toimintamalleja sekä täydentää omaa palvelutuotantoaan kilpailutettavilla koulutuspalveluilla. Tavoitteena on muodostaa lasten ja nuorten kannalta yhtenäinen palvelukokonaisuus, jossa kaupungin omat oppilaitokset, hankittavat palvelut, avustettava toiminta ja taidekasvatuksen harrastustoiminta täydentävät toisiaan. Uudistuksella vahvistetaan palvelujen laatua, saavutettavuutta ja lainmukaisuutta sekä tuetaan siirtymiä matalan kynnyksen harrastustoiminnan ja tavoitteellisen taiteen perusopetuksen välillä.

Harrastusten Vantaata kehitetään osana kaupungin laajempaa harrastamisen kokonaisuutta. Tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten mahdollisuuksia löytää harrastus, aloittaa harrastaminen ja jatkaa sitä pitkäjänteisesti. Erityistä huomiota kiinnitetään niihin lapsiin ja nuoriin, joiden osallistuminen harrastustoimintaan on vähäistä tai joilla on taloudellisia, kielellisiä, alueellisia tai muita osallistumisen esteitä. Taloudellisia harrastamisen esteitä vähennetään Lasten ja nuorten juhlarahastosta myönnettävällä harrastustuella. Kehittämällä tuetaan kaupungin strategista tavoitetta lisätä lasten ja nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja yhdenvertaisia mahdollisuuksia harrastaa.

Palvelualueen tiedolla johtamista kehitetään kokoamalla yhteen tietoa palvelutarjonnasta, osallistumisesta, saavutettavuudesta ja asiakastarpeista. Tietoa hyödynnetään palveluiden kohdentamisessa, päätöksenteon tukena sekä kaupungin strategisten tavoitteiden seurannassa. Tiedolla johtamisen avulla vahvistetaan palveluiden vaikuttavuutta, saavutettavuutta ja resurssien tarkoituksenmukaista kohdentamista.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Palvelualueen keskeiset muutokset liittyvät toimintakulttuurin uudistamiseen, tilahankkeisiin sekä palveluiden ja henkilöstörakenteen sopeuttamiseen. Useat samanaikaiset toimitilahankkeet muuttavat tapaa, jolla palveluita tuotetaan ja henkilöstö työskentelee.

Aikuisopisto valmistautuu vuonna 2029 toteutuvaan muuttoon Osaamiskampukselle. Samalla rakennetaan uudenlaista toimintakulttuuria, joka perustuu toimialat ylittävään yhteistyöhön, tilojen yhteiskäyttöön sekä joustaviin palveluratkaisuihin. Vastaava muutos koskee myös muita käynnissä olevia tilahankkeita, Myyrmäen Oivallusten taloa sekä Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon peruskorjausta. Uusissa toimintaympäristöissä siirrytään yhteiskäyttöisiin tiloihin, mikä edellyttää henkilöstöltä uudenlaista yhteistyötä, osaamisen kehittämistä ja toimintatapojen uudistamista. Muutoksen tavoitteena on parantaa tilojen käyttöastetta, lisätä eri toimijoiden välistä yhteistyötä sekä vahvistaa kuntalaisille tarjottavia palvelukokonaisuuksia.

Tikkurilan kulttuuri- ja kirjastotalon peruskorjauksen valmistelu jatkuu. Vuonna 2027 alkavan peruskorjauksen ajaksi Musiikkiopisto ja Aikuisopiston taideopetus siirtyvät väistötiloihin Tikkurilaan. Tilaratkaisuissa painotetaan toimivuutta ja kustannustehokkuutta sekä mahdollisimman joustavaa tilojen käyttöä.

Harrastusten kokonaisuutta kehitetään hyödyntämällä laajaa tiedonkeruuta, tutkimus- ja kehittämistoimintaa sekä kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä. Kehittämisen painopisteitä ovat lasten ja nuorten harrastuspolut, harrastamisen saavutettavuus ja jatkuvuus sekä harrastamisen esteiden tunnistaminen ja vähentäminen. Harrastamisen edistämiseksi tuetaan lasten ja nuorten hyvinvointia, osallisuutta, kotoutumista ja myönteistä aluekehitystä. Samalla vahvistetaan kaupungin tavoitetta rakentaa eri toimijoiden yhteistyöhön perustuvaa harrastamisen ekosysteemiä.

Aikuisopiston koulutustarjontaa kehitetään vastaamaan kasvavaan ja muuttuvaan kysyntään. Erityisesti kotoutumiseen, osaamisen kehittämiseen ja työelämävalmiuksiin liittyviä koulutuspolkuja vahvistetaan. Aikuisen perusopetuksen toiminnan kehittäminen jatkuu yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Palveluiden kehittämistä tuetaan myös kansallisen ja kansainvälisen hankerahoituksen avulla. Hankkeissa kehitetään muun muassa kotoutumista tukevia koulutuspolkuja, harrastamisen saavutettavuutta sekä taiteen perusopetuksen ja kulttuurikasvatuksen toimintamalleja.

Taiteen perusopetuksessa jatketaan uuden lainsäädännön edellyttämien muutosten valmistelua sekä opetuksen saavutettavuuden, laadun ja toimintamallien kehittämistä. Samalla palveluita ja henkilöstörakennetta sopeutetaan toimintaympäristön muutoksiin, taloudellisiin reunaehtoihin ja muuttuvaan palvelutarpeeseen. Vapautuvia tehtäviä tarkastellaan kokonaisuutena, ja resursseja kohdennetaan uudelleen toiminnan tulevien tarpeiden mukaisesti. Tavoitteena on turvata laadukkaat palvelut sekä vahvistaa palvelujen kustannusvaikuttavuutta ja taloudellista kestävyyttä.

Lasten ja nuorten juhlarahasto (oman pääoman rahasto)

Lasten ja nuorten juhlarahaston tarkoituksena on mahdollistaa harrastustukea perheille, joilla on taloudellisia haasteita, jotta perheiden 7–17-vuotiailla lapsilla olisi mahdollisuus osallistua ohjattuun vapaa-ajan toimintaan, kuten urheiluun, musiikkiin, taiteeseen tai muihin harrastuksiin.

Lasten ja nuorten juhlarahastokokonaisuus koostuu kirjanpidollisista syistä kahdesta erillisestä rahastosta, oman pääoman rahastosta sekä toimeksiantojen pääomien rahastosta. Talousarvio esitetään vain oman pääoman rahaston osalta. Toimeksiantojen pääomien rahastoa seurataan oman tasetilin kautta.

Rahasto on perustettu 1.2.2025. Harrastustukea myönnetään harkinnanvaraisesti ja osittaisena tukena yhteen lapsen tai nuoren maksulliseen, ohjattuun harrastukseen. Tukea haetaan sähköisen palvelun kautta, ja sen myöntämisessä huomioidaan perheen taloudellinen tilanne ja kokonaistilanne sekä harrastuksesta aiheutuvat kustannukset. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala vastaa rahaston toiminnasta ja raportoinnista. Tukea tullaan jakamaan vuonna 2027 suunnitelman mukaisesti ja tukisumma pysyy aiemmalla tasolla.

Lasten ja nuorten juhlarahaston oman pääoman rahaston alkupääoma muodostuu aiempien tilikausien ylijäämästä siirretystä 1 000 000 euron pääomasta. Vuoden 2027 aikana oman pääoman rahastosta ei ennakoida jaettavan tukea, sillä tuen jakamiseen käytetään toimeksiantojen pääomien rahastoa. Rahastoa kartutetaan vuonna 2027 sen pääomalle maksettavalla korkotuotolla.